

Emne nr. 70.

FRA ROBÅT OG SEIL TIL MOTOR.

Vi er interessert i opplysninger om overgangen fra seil til motor i fisket og sjøbruket ellers. Det er da særskilt verdifullt å få kontakt med dem som husker hvordan det var før motoren kom, hvordan nyheten trengte inn og hvilke endringer den førte med seg.

Dette er et stort og omfattende emne, og vi har relativt lite kjennskap til det. Vi er derfor ikke istand til å gi det en detaljert spørreliste. Isteden setter vi opp noen punkter som vi vil be Dem fortelle om så detaljert De bare kan. De må heller ikke kjenne Dem bundet av lista. Vi tar med takk mot alt stoff som De kan skaffe oss.

I. Hva slags båter hadde man, og hva ble de ulike typene brukt til? Hvor mange mann var det ombord i dem og hva kaltes de? Hvordan var arbeidsdelingen ombord når man rodde, seilte, satt og dro de forskjellige redskaper og lå ved land? Hvordan ble avgjørelser tatt i de ulike situasjonene? (Fortell, helst med eksempler som De kan huske, om de situasjoner da hele båtlaget kunne være med og diskutere saken). Hvordan ble utbyttet delt? Fortell om opplæringa i yrket. Ble f.eks. de unge opplært etter en fast plan, slik at det var en bestemt rekkefølge i de arbeider de ble satt inn i eller skulle øve seg i? Fortell om skårungens retter og plikter under fisket, om hansing (hønsing) og om alle de skikker, truer og merker som man hadde ombord. *Båthypene var vel helst "fering" og "ottring".*

II. Motoren kommer.

Når kom de første motorene til bygda?

Hvem var den (eller de) første som brukte motor i Deres bygd? Var han (de) født i bygda eller flyttet inn? - Det er verdifullt å få med flest mulige opplysninger om slike foregangsmenn, deres yrke, sosiale og økonomiske stilling i bygdesamfunnet og hva bygdefolket mente om dem. Vi vil også gjerne vite hvordan og hvor de hadde fått kjennskap til motoren, f.eks. ved lesing, reiser til andre landsdeler eller i utlandet (Amerika).

Sjå siste side.

ombord i båter som De har arbeidet i, og hvordan var deres stilling? Var det noen endring i kommandoforholdene ombord i de nye motorfartøylene? Oppsto det situasjoner da eldre erfarne sjøfolk kom under kommando av yngre folk som kunne stille med motoren, og hvordan ble slike forandringer oppfattet og ordnet?

Kjenner De eksempler på at folk som var for svake til å "ro fiske", nå kunne være med?

Hvordan er folks innstilling blitt til motoren etter at den har vært vanlig i mange år? Nevn lovord og klager De har hørt (om motorens innvirkning på fisket og arbeidslivet ellers og på menneskene)?

IV. Andre tekniske nyheter i kystbyene.

Fortell gjerne om andre tekniske nyheter (redskap, båttyper el.a.) som har vært prøvd i sjøbruket. Slo de igjennom eller ble de avvist og hvorfor?

*Denne lista kan eg diverse ikkje gje
noko svar på. Saknedal ligg nemleg heile
6 mil frå Trondheim - rekna frå Saknedal st.
Det er derfor naturleg at det ikkje er nokon
her i bygda som kan gjera noko gjeie for
det som det er spurd om i denne lista.*

Svein Møller